

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 475/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Petra Molnára a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. E. Mišíková & JUDr. Ing. R. Cádra, s.r.o., Partizánska 2, Bratislava, proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 6T/2/2022 z 18. júla 2023 a proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 To 12/2023 zo 4. marca 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom špecializovaného súdu sp. zn. 6T/2/2022 z 18. júla 2023 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 4 To 12/2023 zo 4. marca 2025. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozsudky špecializovaného súdu a najvyššieho súdu zrušiť.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že špecializovaný súd napadnutým rozsudkom uznal sťažovateľa vinným v bode 1 zo spáchania pokračovacieho zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona a v bode 2 zo spáchania pokračovacieho prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, v časti pod písm. a) a d) v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom ohrozenia dôvernej a vyhradenej skutočnosti podľa § 353 ods. 1 Trestného zákona, v časti pod písm. b) a c) v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom marenia spravodlivosti podľa § 344 ods. 1 písm. b) Trestného zákona, za čo mu uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, ako aj peňažný trest vo výške 5 000 eur. Proti napadnutému rozsudku špecializovaného súdu podali sťažovateľ aj prokurátor odvolania, o ktorých najvyšší súd ako odvolací súd napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že podľa

§ 321 ods. 1 písm. d) a e) a ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok špecializovaného súdu vo výroku o treste a sám sťažovateľovi uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere piatich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, ako aj peňažný trest vo výške 5 000 eur.

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta arbitrárnosť napadnutých rozsudkov špecializovaného súdu a najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu. Podľa jeho názoru sa konajúce súdy náležite nevysporiadali s celým obsahom jeho argumentácie, pričom konkrétne za svojvoľné považuje to, ako konajúce súdy hodnotili vykonané dôkazy (podľa názoru sťažovateľa skutkové zistenia konajúcich súdov objektívne nemôžu vyplývať z vykonaných dôkazov), ako aj benefity poskytnuté spolupracujúcim obvineným. Za svojvoľné sťažovateľ považuje aj to, že konajúce súdy sa náležite nevysporiadali s návrhmi sťažovateľa na vypočutie ďalších svedkov.

4. V súvislosti s otázkou prípustnosti jeho ústavnej sťažnosti sťažovateľ uvádza, že podľa jeho názoru proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

6. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to v časti z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie [§ 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde] a v časti z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde].

II.1. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu:

7. Vo vzťahu k sťažovateľom napadnutému rozsudku špecializovaného súdu ústavný súd konštatuje, že v zmysle princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy poskytuje v konaní podľa čl. 127 ústavy ochranu základným právam alebo slobodám fyzických osôb a právnických osôb za podmienky, že o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je teda rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základným právam a slobodám poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo a ústavný súd až subsidiárne.

8. Vo vzťahu k označenému prvostupňovému rozhodnutiu špecializovaného súdu disponoval sťažovateľ opravným prostriedkom – odvolaním. O odvolaní bol oprávnený a povinný rozhodnúť

najvyšší súd ako súd nadriadený. Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku špecializovaného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd ako odvolací súd napadnutým rozsudkom. Sťažovateľ teda využil možnosť podania riadneho opravného prostriedku proti napadnutému rozsudku špecializovaného súdu, o ktorom bolo aj rozhodnuté.

9. Existencia opravného konania pred najvyšším súdom nepripúšťa možnosť ústavného súdu rozhodovať o napadnutom prvostupňovom rozhodnutí, keďže odvolanie v danom prípade predstavovalo účinný právny prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku špecializovaného súdu. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu po zistení nedostatku právomoci v konaní pred ústavným súdom už nie je potrebné skúmať, či sú alebo nie sú splnené ďalšie procesné podmienky, keďže nedostatok právomoci je neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky.

10. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom špecializovaného súdu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

II.2. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu:

11. Ako už bolo naznačené, právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavná sťažnosť neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013, IV. ÚS 68/2020 a i.).

12. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je totiž založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. Jeho úlohou je v súlade s čl. 124 a nasl. ústavy ochrana ústavnosti, a nie tzv. bežnej zákonnosti, resp. protiprávnosti. Z tohto pohľadu je nevyhnutnou podmienkou konania, ktorá musí byť pred podaním ústavnej sťažnosti splnená, vyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho práv poskytuje. Právomoc ústavného súdu je teda vybudovaná na zásade prieskumu vecí právoplatne skončených, ktorých eventuálnu protiústavnosť už nemožno zhojiť inými procesnými prostriedkami, resp. už nie je možná náprava iným spôsobom. Jedinú výnimku z tohto pravidla predstavuje § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky nápravy, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré však sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti netvrdil, tým menej preukazoval.

13. Ústavná sťažnosť teda má byť podaná až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci, najmä všeobecných súdov. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchrannej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda

zabránenie porušenia ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024, II. ÚS 434/2025).

14. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Inak povedané, prípustnou je ústavná sťažnosť nielen vtedy, ak sťažovateľ podal opravný prostriedok, ale tiež (a najmä), ak konanie pred všeobecnými súdmi už skončilo, a preto jeho výsledok môže byť preskúmaný ústavným súdom, a to výhradne z hľadiska ochrany ústavou zaručených základných práv a slobôd, ktoré neboli rešpektované ostatnými orgánmi verejnej moci. Pokiaľ právny predpis ustanovuje, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu delby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie (IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024, II. ÚS 434/2025).

15. Sťažovateľ je povinný pred podaním ústavnej sťažnosti vyčerpať všetky opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných právnych predpisov. Iba za predpokladu, že sťažovateľ využil všetky jemu dostupné právne prostriedky súdnej a inej ochrany svojho základného práva alebo slobody a nebol pri ich uplatnení úspešný, môže podať ústavnú sťažnosť. Sťažovateľ nemá podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z existujúcich systémov súdnej ochrany využije, ale je povinný postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľom ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné súdnictvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí. Pritom podľa judikatúry ústavného súdu vyčerpanie všetkých opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných právnych predpisov, neznamená jeho samotné podanie oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom verejnej moci.

16. Ústavný súd konštatuje, že je nepochybné, že sťažovateľ nevyčerpal všetky prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu označených práv v systéme všeobecných súdov účinne poskytuje, keďže proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu môže podať dovolanie.

17. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietanú arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, tak podľa súčasnej aplikačnej praxe ústavného súdu [odvíjajúcej sa od jeho nálezu vo veci sp. zn. IV. ÚS 546/2020 z 23. februára 2021 a postupne osvojenej aj zo strany ďalších senátov ústavného súdu (I. ÚS 343/2022, I. ÚS 339/2022,

II. ÚS 514/2022, II. ÚS 559/2021, III. ÚS 302/2022, IV. ÚS 15/2023, IV. ÚS 254/2022, II. ÚS 156/2023, I. ÚS 610/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 80/2024, II. ÚS 434/2025)] dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nezodpovedá právo na obhajobu len vo formulačnom rozsahu čl. 50 ods. 3 ústavy (primeraný čas na prípravu obhajoby a možnosť obhajovať sa sám alebo prostredníctvom obhajcu), ale aj obhajobné práva v kontexte spravodlivého procesu podľa čl. 6 dohovoru, a teda aj v rozsahu čl. 46 ods. 1 ústavy.

18. Z uvedeného vyplýva, že pod tento dovolací dôvod spadá aj sťažovateľom namietaná arbitrárnosť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu spočívajúca v tom, že podľa názoru sťažovateľa sú závery napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu svojvoľné, resp. nepreskúmateľné. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené zdôrazňuje, že úlohou dovolacieho súdu nie je v tomto ohľade nanovo preskúmať hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi v pôvodnom konaní a kontrole podrobovať správnosť skutkových zistení z nich vyplývajúcich, ale preskúmať jednu z procesných garancií práva na spravodlivý proces spočívajúcu v riadnom odôvodnení súdneho rozhodnutia. Preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je nepochybne súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. Za náležité tak možno označiť očakávanie strán konania, že najvyšší súd v dovolacom konaní pri dovolacom dôvode podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku preskúma, či súdy poskytli náležitú a riadne odôvodnenú odpoveď na zásadné argumenty strán konania, nie je jeho úlohou ale urobiť záver, či skutkové závery boli správne alebo nie. Jedine tak totiž možno hovoriť o plnohodnotnej možnosti na prípravu a realizáciu obhajoby v trestnom konaní (I. ÚS 296/2022, I. ÚS 182/2023, I. ÚS 610/2023, II. ÚS 80/2024, II. ÚS 434/2025).

19. Je pritom samozrejmé, že naznačené posúdenie vykonal ústavný súd len z hľadiska zisťovania podmienok konania o ústavnej sťažnosti (jej prípustnosti) pri konštatácii konkrétneho obsahu podaného návrhu a aj použiteľného prostriedku na ochranu základného práva (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania dovolania by bola formulácia dovolacích námietok v plnom rozsahu záležitosťou obhajoby (m. m. IV. ÚS 68/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 434/2025). Sťažovateľ pritom dovolanie stále môže podať, keďže lehota na podanie dovolania v prospech obvineného je tri roky od doručenia rozhodnutia obvinenému (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že o tom, či je alebo nie je v danej trestnej veci naplnený dovolací dôvod, je v konečnom dôsledku oprávnený rozhodnúť najvyšší súd ako dovolací súd.

20. Samotná skutočnosť, že sťažovateľ môže podať dovolanie, v tomto momente vylučuje, aby sa ústavnou sťažnosťou sťažovateľa ústavný súd mohol meritórne zaoberať. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytuje, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Skutočnosť, že sťažovateľ nevyužil účinný zákonný opravný prostriedok, ktorý mal k dispozícii, tak zakladá neprípustnosť jeho ústavnej sťažnosti (m. m. IV. ÚS 334/2020, II. ÚS 594/2020, II. ÚS 559/2021, II. ÚS 514/2022, II. ÚS 156/2023, II. ÚS 26/2024, II. ÚS 474/2024, II. ÚS 434/2025).

21. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

22. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu